

Budgetnotat – Demografiudvikling, Ældre- og Sundhedsudvalgets område

Sammenfatning:

Udgifterne til hjemmepleje inkl. køb og salg af hjemmepleje og plejehjemspladser, omsorgstandpleje og genoptræningsplaner er stigende og forventes fortsat stigende ud fra prognoserne for den demografiske udvikling på området.

Samlet budgetønske: 18 mio. kr.

Prognoserne for den demografiske udvikling viser betydelige stigninger i befolkningstallet for alle aldersgrupper over 60 år – størst stigning for de 80+-årige. På Ældre- og Sundhedsudvalgets område har udgifterne tilsvarende været stigende de seneste år, og udviklingen forventes at fortsætte.

Med udsigt til flere ældre med kroniske lidelser er der brug for nye måder at samarbejde på inden for sundhedsvæsenet. Der fokuseres bl.a. på, at mere behandling skal ske gennem virtuelle løsninger som f.eks. telemedicinske løsninger til kronikere, e-hospital, virtuelle udskrivningskonferencer, virtuel genoptræning. Kalundborg Kommune indgår aktivt i nye løsninger og afprøvninger heraf i samarbejde med borgere, Region Sjælland, Sundhedsklynger og andre relevante interessenter.

Budgetønskerne omhandler kun 2023, da der via økonomiaftalen kun gives budget vedr. demografiregulering for ét år ad gangen. Områder, hvor udviklingen peger på behov for budgetønsker til Budget 2024 er derfor medtaget til orientering.

Notatet beskriver udvikling og budgetudfordringer inden for områderne:

	2023 og overslagsår	Budgetønske t.kr.
1	Hjemmepleje, herunder køb og salg af hjemmepleje og plejehjemspladser (refusionsborgere)	15.000
2	Omsorgstandpleje	600
3	Forebyggelse og Genoptræning	2.400
4	Hjælpemiddelområdet Udviklingen peger på behov for budgetønske til Budget 2024	-
5	Sygeplejen Udviklingen peger på behov for budgetønske til Budget 2024	-

Herudover ses en stigning i udgifterne til den Kommunale Fuldfinansiering (KFF), som omfatter kommunens andel af sygehusudgifterne. Udgifterne, især på området for færdigbehandlede patienter, forventes at stige væsentligt i de kommende år, men budgetændring hertil indgår i budgettet som en teknisk ændring og beskrives derfor ikke yderligere i dette notat.

1. Hjemmepleje, inkl. køb og salg af hjemmepleje og plejehjemspladser (refusionsborgere) og hjælp efter § 94

Estimeret merforbrug i 2023 og overslagsår: 15 mio. kr.

Hovedgrupperne i budgettet til "Pleje og omsorg" er:

- personlig pleje og praktisk hjælp i hjemmet,
- køb og salg af pleje og hjælp efter Serviceloven til "refusionsborgere"

- køb og salg af plejehjemspladser til "refusionsborgere"
- § 94, hjælp efter § 83, hvor hjælpen foretages af en person, borgeren har udpeget.

I figur 1-6 nedenfor vises udviklingen inden for de tre områder ovenfor: udvikling i forbrug og budget, "leveret tid" til personlig pleje og praktisk hjælp, antal borgere der modtager hjælp, aldersfordelingen for gruppen samt køb og salg af pleje og hjælp samt plejehjemspladser.

Fra 2020 til 2021 er udgifterne steget med ca. 2,5 %, og samme udvikling estimeres for 2021-2022 og 2022-2023 på baggrund af kendte forhold og prognoserne for befolkningsudviklingen.

Stigningen i udgifterne afspejler udviklingen i "leveret tid", hvor der fra 2020 til 2021 ses en stigning på 2,2 %.

Fra december 2020 til december 2021 er antallet af borgere, der modtager personlig pleje og/eller praktisk hjælp steget med 4 %, med en forholdsmæssig størst stigning for aldersgruppen 75- til 90-årige.

Samlet set er stigningen i leveret hjælp lavere end tilgangen af nye borgere; dette harmonerer med data fra Danmarks Statistik¹, der viser, at det visiterede timetal pr. borger er faldende på landsplan. Lokalt er den leverede tid pt. lavere end den visiterede tid pga. rekrutteringsudfordringer. På sigt forventes udviklingen inden for velfærdsteknologi at kunne bidrage til en reduktion i antal besøg i hjemmet hos den enkelte borger. Dermed forventes det, at antallet af borgere med behov for hjælp fortsat vil stige mere end stigningen i leveret hjælp.

Figur 1

Budget og forbrug til "Pleje og omsorg":

Beløb i t.kr.	Forbrug	Korrigeret budget	Merforbrug*	Demografipulje
2019	151.235	144.495	-6.740	7.400
2020	160.057	144.080	-15.977	10.000
2021	168.580	153.589	-14.991	15.000
2022 (estimat)	172.800	162.934	-9.866	10.000
2023 (estimat)	177.000	162.934	-14.066	10.000

*Merforbrug er hidtil dækket via Demografipulje under Økonomiudvalget. I 2020 blev merforbrug ekstraordinært dækket af Kassen.

Figur 2

Leveret tid for hjemmeplejen inkl. uddelegerede sygeplejeindsatser

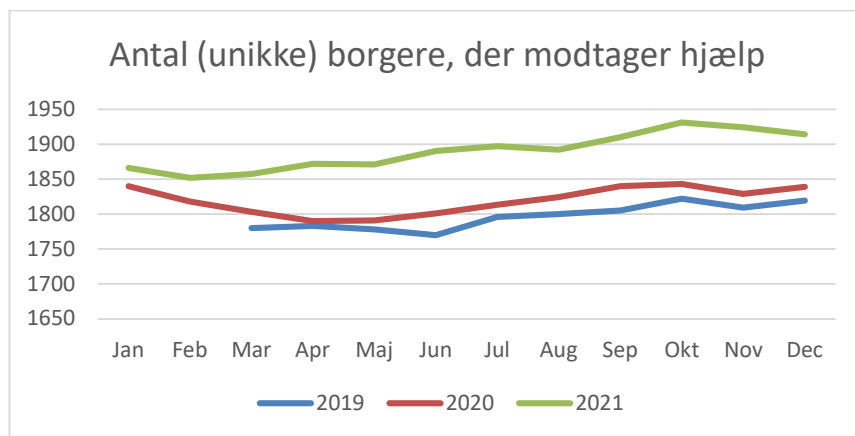
Timer	2019	2020	2021	Estimat 2022
Kommunale lev.	222.025	224.604	222.574	210.000
Private leverandører	47.687*	54.447	62.671	78.000
I alt	269.712	279.051	285.245	288.000

* Beregnet for hele 2019 ud fra oplysninger i Nexus i marts-december.

¹ Danmarks Statistik (22. april 2022): <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/sociale-forhold/social-stoette/sociale-ydelser-til-aeldre>

Figur 3

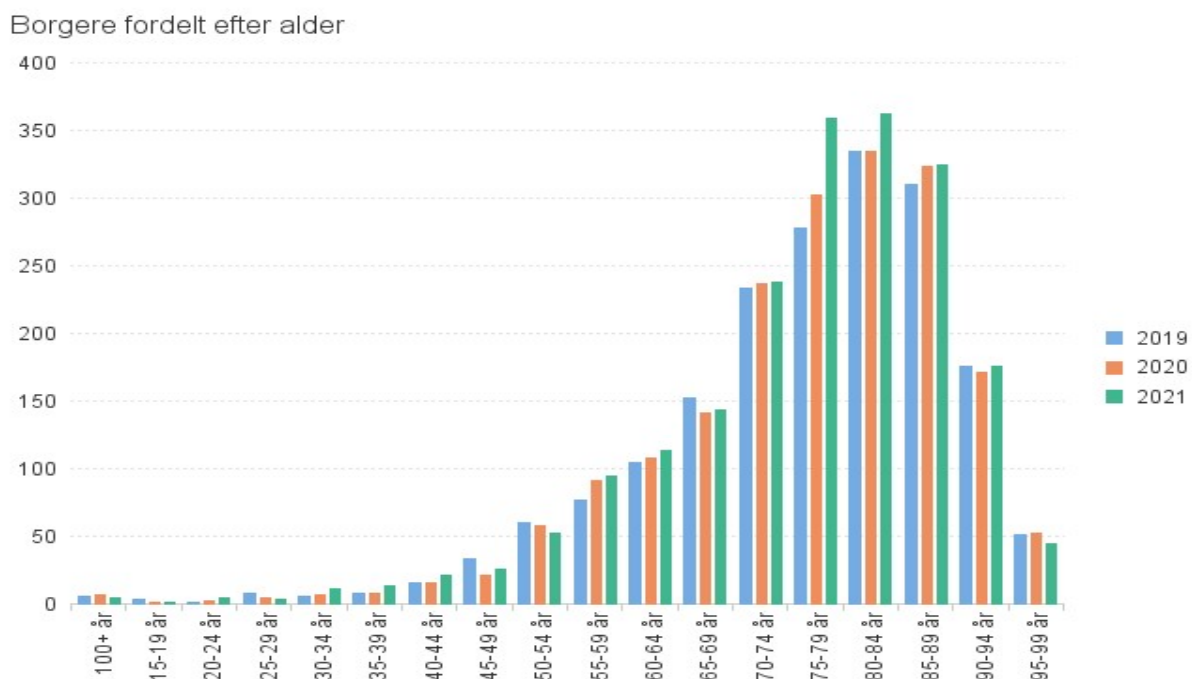
Antal (unikke) borgere, der modtager personlig og/eller praktisk hjælp; Den kommunale hjemmepleje, private leverandører og § 94

(Ekskl. Uddelegerede sygeplejeindsatser, dvs. indsatser, der visiteres af sygeplejen, men udføres af hjemmeplejen, fx medicinadministration og sårbehandling)

Figur 4

Aldersfordeling for borgere, der modtager personlig og/eller praktisk hjælp: Den kommunale hjemmepleje samt Private leverandører

Borgere, der skifter aldersinterval i løbet af året, indgår i begge intervaller.

Figur 5

Mellemkommunal refusion – udgifter og indtægter vedr. borgere, der er flyttet til eller fra kommunen

Køb og salg af hjemmehjælp:

t.kr.	2019	2020	2021	Estimat 2022
Køb af hjemmehjælp	5.508	4.617	6.469	6.300
Salg af hjemmehjælp	-1.349	-1.131	-1.187	-1.100
Udgift, i alt	4.159	3.486	5.282	5.200

Køb og salg af plejehjemspladser:

t.kr.	2019	2020	2021	Estimat 2022
Køb af pladser	27.371	29.012	30.248	30.000
Salg af pladser	-9.557	-7.540	-7.691	-7.400
Udgift, i alt	17.814	21.472	22.557	22.600

Figur 6

§ 94. Hjælp efter § 83, hvor borgeren selv har udpeget den person, der udfører opgaven

t.kr.	2019	2020	2021	Estimat 2022
§ 94. Udpeget hjælper	1.510	1.893	2.037	2.700

2. Omsorgstandpleje

Estimeret merforbrug i 2023 og overslagsår: 600.000 kr.

Omsorgstandpleje er et kommunalt tilbud til voksne borgere, der af fysiske og/eller psykiske årsager er forhindrede i at benytte de almindelige tandplejetilbud.

Antallet af visitationer viser en klart stigende tendens i Kalundborg Kommune som følge af den demografiske udvikling samt at flere borgere bevarer deres blivende tandsæt i stedet for at få protese.

Med henblik på at løfte området, så Kalundborg Kommune nærmer sig gennemsnittet for Region Sjælland, estimeres en væsentlig stigning i udgiften i 2023-frem:

Beløb i t.kr.	Forbrug	Korrigeret budget	Merforbrug
2020	319	288	-31
2021	326	161	-165
2022 (estimat)	400	195	-205
2023 (estimat)	795	195	-600

3. Forebyggelse og Genoptræning

Budgetønske i 2023 og overslagsår: Genoptræningsplaner § 140: Fire terapeuter: 2.400.000 kr.

Forebyggelses- og Genoptræningscenteret oplever en stigende efterspørgsel efter terapeutfaglig opgaveløsning både i konkrete borgersager og som centrale videnspersoner, der understøtter øvrige faggruppers varetagelse af rehabilitering og hverdagsliv for borgere med nedsat funktionsevne og potentiale for genoptræning eller rehabilitering. Stigningen i opgavemængden er markant:

Sundhedslovens §140

Fra 2017 til 2021 har budgettet været beregnet ud fra en estimering på 1.256 genoptræningsplaner modtaget fra sygehusene. I den mellemliggende tid er antallet af genoptræningsplaner fordoblet.

Det har været muligt at gennemføre opgaverne under coronanedlukningerne, idet der har været begrænset træk på de øvrige træningsindsatser, og alle ydelser er foretaget med et stort hensyn til borgeres udsathed. Mange borgere har ønsket at begrænse deres kontakt og fremmøde i genoptræningsenheden. Sådan er det ikke længere. For at sikre, at der fortsat vil være tilstrækkelige kompetencer og tid til rådighed på området for genoptræningsplaner fra sygehusene skønnes det, at en tilførsel af fire stillinger svarende til 2,4 mio. kr. er nødvendig.

Udvikling i antal genoptræningsplaner 2019-2020

	2019*	2020	2021	2022**
Sund §140	2200	2116	2499	2654

* (est. fra april-dec)

** (est. fra jan-maj)

4. Hjælpemiddelområdet

Udviklingen peger på behov for budgetønske til Budget 2024. På området er der fokus på implementering af velfærdsteknologi samt udfordringer i forhold til øget indkøb og udlån af hjælpemidler.

Pilotprojekt inden for velfærdsteknologi

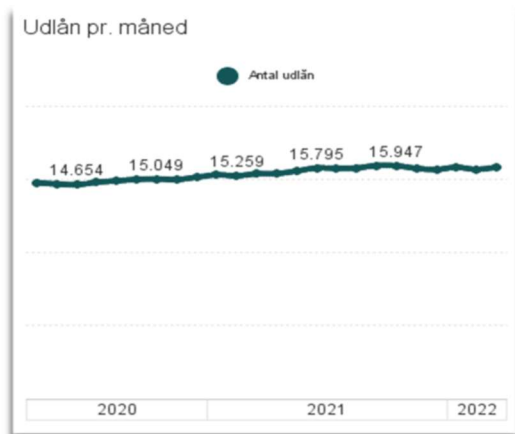
På landsplan udgør fire indsatser hovedparten af sygeplejeindsatserne i borgeren eget hjem²: Medicindispensering, medicinadministration, kompressionsbehandling og sårbehandling. Indsatserne er i Kalundborg Kommune i væsentlig grad uddelegeret til Social- og Sundhedsassistenter i hjemmeplejen.

Det er Sundhed og Myndigheds vurdering, at en række af besøgene kunne organiseres ved hjælp af digitale løsninger som supplement til de øvrige besøg i borgerens hjem i løbet af dagen. Det foreslås at iværksætte et pilotprojekt i 2023 for at afdække muligheder og potentiale, hvorefter der til Budget 2024 kan fremlægges et forslag til udrulning i hele kommunen.

Hjælpemiddeldepotet

Nedenfor ses udviklingen af antal aktive udlån pr. måned fra Hjælpemiddeldepotet. Det øgede udlån afspejles også i øget indkøb af hjælpemidler, hvor især udgiften til proteser er stigende, da der sker en stor udvikling i de teknologiske muligheder i proteserne, der samtidig er vanskelige at genbruge.

² Indenrigs- og Boligministeriets Benchmarkingenhed (9. maj 2022): <https://benchmark.dk/analyser/aeldre-og-sundhed/kommunal-sygepleje-til-aeldre>

5. Sygeplejen

Udviklingen peger på behov for budgetønske til Budget 2024.

I sygeplejen er der tilgået flere borgere som modtager indsatser jf. Sundhedsloven. Samtidig er den leverede tid pr. borger dog ikke er steget i samme takt.

Der er ingen tvivl om, at sygeplejen udfordres på nye og mere komplekse opgaver, men de sidste år er ikke umiddelbart retningsgivende for udviklingen generelt i sygeplejen. Primært pga. Covid 19. Under pandemien har udførelsen af diverse ydelser været "effektiviseret" og "prioriteret", så vi kunne undgå smittespredning på bedst mulig måde.

Vi vil i det kommende år have fokus på, hvad der konkret rører sig omkring sygeplejen, både internt, men også i de tværgående relationer for at give et realistisk billede af, hvad der i fremtiden vil være behov for.

Opgaver, som vi allerede ved vil fylde mere, er:

- borgere hvis funktionsniveau udfordres af såvel somatik, psykiatri eller socialpsykiatri i helheden, hvor det er sygeplejen, der er den koordinerende part
- sygeplejens rolle i den rehabiliterende tilgang til borgerne
- et større antal studerende

Udgiften til sygeplejeartikler stiger løbende; budgetterne er brugt, på trods af at værnemidler m.v. er betalt fra anden side.